

Postadress: Mäster Samuelsgatan 60, 111 21 Stockholm
Telefon: 08-700 13 00
E-post: registrator@arbetsgivarverket.se

Ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: ju.L7@regeringskansliet.se
dnr Ju2025/01974

Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar SOU 2025:99

Arbetsgivarverket besvarar remisser med utgångspunkt i ett statligt arbetsgivarpolitiskt perspektiv.

Arbetsgivarverket har följande synpunkter.

Sammanfattning

Inför ett genomförande av förslaget behövs mer noggranna analyser av förslagets konsekvenser för statliga arbetsgivare utifrån de sammantagna förslag som lagts på migrationsområdet, med beaktande även av EU:s migrations- och asylpakt som träder i kraft 1 juli 2026. Det krävs vidare väl underbyggda beräkningar av verksamheternas behov av resurser för att statliga arbetsgivare ska kunna, på ett effektivt och rättssäkert sätt, hantera det mycket stora antal ärenden och mål som förslaget kommer att generera.

Synpunkter

En sammantagen bild av förslag på migrationsområdet

Inom ramen för de förändringar som regeringen vill genomföra ligger det ett antal förslag om ändringar och reformer på migrationsområdet som föreslås träda i kraft i en nära framtid. Till det kommer EU:s migrations- och asylpakt som bland annat innehåller bestämmelser som ska tillämpas direkt av svenska myndigheter. Arbetsgivarverket har inte anmodats svara på samtliga dessa förslag men vill understryka vikten av att förslagen bedöms som en helhet när det gäller konsekvenser, kostnader och behov av resurser, särskilt för Migrationsverket och migrationsdomstolarna men även för andra

myndigheter vars verksamhet påverkas. En övergripande analys av de konsekvenser och kostnader som de sammantagna förslagen som helhet får saknas.

Påverkan på myndigheters verksamhet och kompetensförsörjning

Såsom påpekas av utredningen själv bygger beräkningarna på osäkra antaganden, ofta hypotetiska, och uppskattningar som är mycket osäkra. Utredningens antaganden och beräkningar syftar endast till att ge en fingervisning om det resursbehov som kan tänkas uppstå om förslaget genomförs. Oavsett att det föreligger en rad osäkerhetsmoment som gör det svårt att uppskatta konsekvenser och behov av resurser så saknas det en analys av den påverkan förslagets genomförande får på myndigheternas verksamhet. Det gäller även i fråga om hur myndigheterna behöver organisera sin verksamhet för att klara det mycket stora antal mål och ärenden som förslaget kommer att generera. Det ökade behovet av kompetens inom olika personalkategorier hos Migrationsverket och migrationsdomstolarna behöver analyseras och närmare beräknas. Kompetensförsörjningen inom domstolsväsendet är redan idag prekär vad gäller ordinarie domare och rekryteringsärenden avslutas utan resultat. Att rekrytera är både tids- och kostnadskrävande. Även då tillräckliga medel tilldelas en myndighet så visar erfarenheten att det innebär utmaningar både organisatoriskt och verksamhetsmässigt för myndigheter att växa snabbt. Utan tillräckliga resurser kommer myndigheter och domstolar att behöva prioritera vilka ärenden och mål som ska avgöras, vilket riskerar att öka balanserna och påverka rättssäkerheten och allmänhetens förtroende negativt.

Konsekvenser och kostnader som inte beräknats

Vad gäller vissa konsekvenser och kostnader har utredningen inte gjort någon beräkning eller uppskattning. Det gäller till exempel Migrationsverkets arbete med att identifiera samtliga uppehållstillstånd som berörs, kostnader för offentliga biträden och tolk, omprövningar vid överklaganden, processföring i domstol, ärenden om återvandring och informationsinsatser. En annan konsekvens som inte har belysts är att den personkrets som har tillfälligt uppehållstillstånd genom anknytning till en person vars permanenta uppehållstillstånd ska återkallas kommer att generera ärenden och mål om uppehållstillstånd och försörjning. Inte heller har bedömning av kostnader för verkställighet av tillkommande utvisningsärenden som involverar flera andra myndigheter kunnat göras.

Förslagets genomförande kommer att kräva tekniska investeringar. Det saknas i utredningen en analys av behovet av tekniska lösningar för bland annat det ökade behovet av överföring av uppgifter mellan myndigheter, till exempel mellan Migrationsverket, Försäkringskassan och Centrala studiestödsnämnden.

Påverkan på statliga arbetsgivares verksamheter och offentlig service

Utan att ha någon uppgift om antal så kan man utgå ifrån att inom den statliga förvaltningen arbetar personer som vid ett genomförande av förslaget skulle få sina permanenta uppehållstillstånd återkallade. För det fall de inte söker eller inte beviljas svenskt medborgarskap är de hänvisade till att söka tillfälligt uppehållstillstånd. Det är som utredningen konstaterar troligen så att flertalet i denna kategori skulle beviljas tillfälligt uppehållstillstånd. Man kan dock utgå ifrån att inte alla, med de höjda krav som har införts och är på förslag att införas, kommer att beviljas tillfälligt uppehållstillstånd och i stället måste lämna landet. För den enskilda kan det också vara en skillnad i att planera sitt liv och fatta beslut om sin framtid utifrån att man har ett tillfälligt i stället för ett permanent uppehållstillstånd. Situationen kan leda till att dessa personer, utifrån de förslag som ligger, beslutar sig för att lämna landet (återvända, återvändra) oavsett att de kan få medborgarskap eller uppehållstillstånd här. Det kan leda till att de statliga arbetsgivare som redan har svårigheter att rekrytera kommer att tappa kompetens och arbetskraft. Det saknas en analys av den påverkan det kan få på statliga arbetsgivares verksamheter och offentlig service.

Påverkan på sikt

Utredningen konstaterar att ett genomförande av förslaget medför betydande kostnadsökningar för det allmänna, i vart fall under en inledande period om uppskattningsvis fem till sju år från det att utredningens förslag beslutas. Det framgår inte hur utredningen har kommit fram till den uppskattningen. Med hänsyn till de utmaningar som idag finns med att rekrytera kompetens och till de utmaningar det innebär för verksamheter att växa snabbt kan tidsåtgången för att genomföra de samlade förslagen innebära att den perioden blir längre, särskilt om tillräckliga resurser inte tillförs.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Ann Follin efter föredragning av rådgivare Caroline Wieslander Blücher. I ärendets slutliga handläggning deltog också enhetscheferna Anna-Karin Jansson, Hanna Schmidt, Andreas Nyström, Åsa Krook och Elsa Saboonchi.

Ann Follin

Caroline Wieslander Blücher

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.